

විපයෙන් බැඳී මිනිස්සු

මෙහි සියලුම ක්‍රියාකාරකම් නිරීක්ෂණය කළ හැකි කුඩා මෙහෙයුම් විපයක් මෙහි සමට යටින් තැන්පත් කරන්නට මෙහි සේවය කරන සමාගම ඉල්ලා සිටියෙන් මෙහි එයට කැමැත්ත දෙනවාද ?

ස්විඩනයේ සමාගමක් සිය සේවකයන්ට මෙවැනි මෙහෙයුම් විපයක් සිය සිරුරේ තැන්පත් කරගැනීමේ අවස්ථාව නොමිලේ ලබා දී තිබෙනවා. පුදුම ඵලදායී සුළු කාරණය නම් සේවකයන්ගෙන් 150 ක් පමණ මේ සඳහා කැමැත්ත දී තිබීමයි.

ප්‍රමාණයෙන් හාල් ඇටයක් පමණ වන මේ විපය කෙනෙකුගේ අතේ තැන්පත් කරන්නේ එන්නත් කටුවක් ආධාරයෙනුයි.

විපය තැන්පත් කරගත් අය වසා ඇති දොරටුවේ අසලට පැමිණෙන විට ඒවා ඉබේ විවෘත වෙනවා. පමණක් නොව වෙනත් අයට පාවිච්චි කරන්නට අවසර නැති යන්ත්‍ර සූත්‍ර පවා ඔවුන් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඒ පමණක් නොවෙයි. ආපන ශාලාවේදී මුදල් රහිත ගෙවීම් කරන්නට මේ විපයට පුළුවන් අනාගතයේදී ඔවුන් ප්‍රවේශයන් මිලට ගැනීමේ සිට වෙනත් ඕනෑම මෙවලම් පහසුකම් කරන්නට විපය තැන්පත් කරගත් අයට ඉඩ ලැබෙනවා.

තමන්ගේ සේවකයන්ට මෙවැනි විපයක් නොමිලේ ඉදිරිපත් කිරීමෙන් සමාගමටද වාසි ලබා ගන්නවා. මේ විපය පැළඳගත් සේවකයා සේවයට එන යන වේලාවල් පමණක් නොවෙයි ඔහු හෝ ඇය හෝ වැසිකිලියට යන එන වේලාව පවා සමාගම ඉබේම දැනගන්නවා. මේ නිසා සේවකයන්ගේ පුද්ගලිකත්වය රැකීම සිදුකර ගැනීමට ඔවුන්ගේ මතු වෙනවා. ඒ නිසා සමහර සේවකයන් මෙයට කැමති නැත.

නමුත් කැමැත්ත දී ඇති සේවකයන් දුක්-වන්නේ වෙනත් අදහස්. "අලුත් තාක්ෂණය සමග ඉන්න මම කැමතියි" එක් සේවකයන් කියනවා.

"මම නිතරම සතුරු නැති කරගන්නවා. මේ විප් එක නිසා දැන් මට සතුරු නැතුවම දොරටුවේ ඇරගෙන එන්න පුළුවන්" තවත් සේවකයෙක් කියනවා.

කොහොම නමුත් මේ නව තාක්ෂණය නිසා මිනිසුන්ගේ පුද්ගලිකත්වයට වන හානිය බොහෝ බරපතල ප්‍රශ්නයක් බවට අනාගතයේදී පවත්වන බව නම් නිසැකයි.

අධිවේගයේ අන්තර්ජාලය

ලෝකයේ වේගවත්ම අන්තර්ජාල පහසුකම් ඇති රට දකුණු කොරියාවයි. ඒ රටේ අන්තර්ජාල වේගය තත්පරයට මෙගාබිට්ස් 26.3 ක් වන බව වාර්තා වෙනවා. මුලු ලෝකයේම අන්තර්ජාල වේගයේ සාමාන්‍ය අගය තත්පරයට මෙගාබිට්ස් 6.3 වන විට දකුණු කොරියාව කෙතරම් ඉදිරියෙන් සිටින්නේද යන්න තේරුම් ගන්න පුළුවන්.

දෙවැනි තැන සිටින නොංගොං රාජ්‍යයේ අන්තර්ජාල වේගය තත්පරයට මෙගාබිට්ස් 20.1 යි. තුන්වැනි තැන නෝර්වේ රාජ්‍යයටය. එහි වේගය තත්පරයට මෙගාබිට්ස් 18.2 යි. ස්විට්සර්ලන්තය 18.4 යි. සිංගප්පූරුව 18.2 යි. ජපානය 18 යි. ඔස්ට්‍රේලියාව මේ අතලක්වත් නැත.

මේ දත්ත ඉදිරිපත් කරන්නේ ඇමරිකාවේ

කලවුඩ් සේවා සපයන ප්‍රකට ආයතනයක් වන 'න්ජස් ආයතනයයි.

දකුණු කොරියාව අන්තර්ජාල වේගයෙන් පළමු තැනට එන්නේ වසර 20 ක් දැඩි කැපවීම නිසයි.

වසර 1990 දී දකුණු කොරියා රජය බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා දියුණු කිරීම ඇරඹුවා. ටෙලිකොම්යුනිකේෂන් අංශය ලිහිල් කළා. අධිවේගී සන්නිවේදනය සඳහා ගත්තිමත් සන්නිවේදන ජාලයක් රට පුරා සකස් කළා. එපමණක් නොවෙයි. බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා සපයන ආයතන අතර වඩා තරගකාරී බවක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය නීති සම්පාදනය කළා.

පරිගනක මිලට ගන්නටත් අධිවේගී අන්තර්ජාල සේවා ලබාගන්නටත් ජනතාව උනන්දු කළා. අඩු ආදායම් ලාභීන්ට මේ සඳහා සහනාධාරණ ලබා දුන්නා.

මේ නිසා 1996 සිට 2001 දක්වා කාලය තුළ දකුණු කොරියාවේ අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාගන්නන් සංඛ්‍යා 6 ගුණයකින් ඉහළ ගියා.

දකුණු කොරියාවේ ජනගහනය ඝනත්වයන් මේ කාර්යයේදී වැදගත් සාධකයක් වුණා. මේ රටේ ජනගහනයෙන් 80% ක් ම ජීවත් වන්නේ නාගරික ප්‍රදේශවලයි. මේ නිසා අධිවේගී අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා කෙටි දුරක සිට

සපයන්නට හැකි වුණා.

ජනගහන ඝනත්වය කියන සාධකයි හොංකොං සහ සිංගප්පූරුව කියන රටවල් දෙකටත් අන්තර්ජාල වේගය ලබාගන්නට පහසුවක් ලබා දුන්නා. මේ දෙරටේම ජනතාව 100% ක්ම නාගරික ප්‍රදේශවල ජීවත් වන නිසා අධිවේගී අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඉතා පහසුවෙන් ලබා දෙන්නට හැකි වුණා. මේ රටවල් අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම් වල රජය ඇති තරම් විදු ගනිද්දී ඕස්ට්‍රේලියාව තාමත් බරකරන්න යුගයේ කියලයි පෙනෙන්න.

අපල් අයි ෆෝන්යට දස වසරයි

2007 ජනවාරි 09 වන දා ඇමරිකාවේ සැන් ෆ්‍රැන්සිස්කෝ නගරයේ පැවැත්වුණ මැක්වර්ල්ඩ් එක්ස්පෝ සමුළුවේදී එවකට ඇපල් සමාගමේ ප්‍රධානියා සිටි ස්ටීව් ජොබ්ස් අලුත්ම ආකාරයක ජංගම දුරකතනයක් ලෝකයට හඳුන්වා දුන්නා. "මෙහි නම අයිෆෝන්" ඔහු කීව්වා. දැන් අයිෆෝන්යට වයස අවුරුදු 10 යි. අයිෆෝන්ය එතෙක් පැවති සම්ප්‍රදායික ජංගම දුරකතන වලට වඩා හාත්පසින්ම වෙනස් මුහුණුවරක් ගන්නා, එතෙක් පැවති

බොත්තම් ඔබන ජංගම දුරකතනය වෙනුවට ටච් ස්ක්‍රීන් සහිත හුරුබුහුටි අයිෆෝන්ය ජංගම දුරකතනයෙන් අන්තර්ජාලයට පිවිසීමේ පහසුකම පළමුවට ලබා දුන්නා. බොත්තම් ඔබා අකුරු ලිවීමේ ක්‍රමයට වෙනුවට ටච් ස්ක්‍රීනය ස්පර්ශ කර අකුරු ලියන්නට අයිෆෝන්ය ලබා දුන් පහසුකම නිසා ජංගම දුරකතනයෙන් පහසුවෙන් ඊමේල් යැවීමේ හැකියාවන් අයිෆෝන්ය ලබා දුන්නා.

ඵලේ වෙන අනතුරු පිළිබඳ අවධානය දැන් වැඩිකරන්න වෙලා තියෙනවා.

2017 සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ වාර්තා ගණනාවක් දැන් නිකුත් වෙලා තියෙනවා. සයිබර් අවධානයේ ආරක්ෂාව එක අතකින් වැඩිකරන්න උත්සාහ ගනිද්දී අනික් අතින් ඒ ආරක්ෂක වැරදකඩොලු බිඳ දමන්න විනාශකාරීන් උත්සාහ ගන්නවා.

2017 සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ වාර්තා

මෙවැනි කරුණු නිසා තමයි ලෝක ඉතිහාසයේ සාර්ථකම තාක්ෂණික උපකරණය ලෙස අයිෆෝන්ය හැඳින්වෙන්නේ. ඒ නිසාම එයට ඇති ඉල්ලුමත් ඉහළම තැනක තියෙනවා. 2007 වසර අවසාන වන විට අයිෆෝන් ලක්ෂ 61 ක් විකුණා තිබුණා. මේ වන විට අයිෆෝන් කෝටි 100 ක් ඉක්මවා විකිණී ඇති බව වාර්තා වෙනවා. ලෝකයේ ස්මාර්ට් ෆෝන් වෙළඳ පොලින් 43.6% ක් නිමැවීමට හේතු වෙන්නේ අයිෆෝන්යයි.

අයිෆෝන්ය නිපදවීම ඉතා රහසිගතව සිදුවුණා එකක්. මේ නිර්මාණ කටයුතු ඇරඹුනේ 2004 වසරේදී. මේ රහසිගත ව්‍යාපාරයට දී තිබුණා නම් තමයි ජර්දුවැර්ජ් ජමර්ට්කා යන්න. අවසාන නිර්මාණය කුමක්ද කියන එක දැනගෙන තිටියේ ඇපල් සමාගමේ ප්‍රධානීන් කීප දෙනෙක් පමණයි.

කියන විදිහට මේ වසර තුළ සයිබර් අපරාධ වල වැඩිවීමක් දැකින්නට පුළුවන් වෙයි.

මේ වසරේ වැඩිවේ යයි බලාපොරොත්තු වෙන ප්‍රධාන සයිබර් අපරාධයක් ලෙස "රැන්සම් වෙයා" :සායිබර අරු* ගැනුණාගන්නට පුළුවන්. මෙය අන්තර්ජාලයේ කප්පම් කල්ලි වල වැඩක්. ඔවුන් මුලින්ම කරන්නේ යම් වෙබ් සේවයක් හෝ උපාංගයක් හෝ තමන්ගේ ග්‍රහණයට ගැනීම. මේ කාර්යයට ඔවුන් යොදාගන්නේ රැන්සම් වෙයා නමින් හැඳින්වෙන විනාශකාරී වැඩ සටහන්. යම් වෙබ් සේවයක් තමන්ගේ පාලනයට නතු කරගන්නට පසු එය කළ විනාශකාරීන් වෙබ් සේවය අයිති ආයතනයෙන් යම්කිසි කප්පම් මුදලක් ඉල්ලනවා. කප්පම ගෙවූ විට වෙබ් සේවය නිදහස් කරනවා.

ජංගම දුරකතනයේ පෙරළියක් කළ අයිෆෝන්යෙන් පසුව ඒ මගම ගිය ජංගම දුරකතන විවිධ නම් වලින් නිපදවෙන්න පටන් ගන්නා. ඒත් ඇදුන් පෙරමුණේ ඉන්නේ අයිෆෝන්යම තමයි.

අන්තර්ජාලයන් අනාරක්ෂිතයි

ලෝකයේ අන් හැම තැනකම වගේ අන්තර්ජාලයන් අනාරක්ෂිත වෙලා. අන්තර්ජාලයට හෙවත් සයිබර් අවධානයට

මේ කප්පම ලබාගන්නා විනාශකාරීන් සිටින්නේ කොතැනද කියාවත් කිසිවකට සොයා ගන්නට ඉඩක් නැත.

2017 වසරේ අග වන විට රැන්සම් වෙයා ප්‍රහාර වල වැඩිවීමක් සිදුවේ යයි මේ වසරේ ඉන්ටෙල් වාර්තාව කියනවා. දැන් සයිබර් ලෝකය හමුවේ තියෙන අනිකුත්තය තමයි මේ සයිබර් කප්පමකරුවන් මෙල්ල කරගන්නේ කොහොමද කියන එක.

ජගත්

92.3FM සෞඝ්‍රයාලයේ 7 වන ශ්‍රේණි සාදයෙන් අසන්න